

Norsk kulturråd
Postboks 101 Sentrum
0102 Oslo

NORSK KULTURRÅD
Sak/dok.nr.: 06/26-15
14 MAI 2007
Arkiv.nr.: 309
Merk:

Dato: 10.05.07

Vår ref.: 07/00245 - 2 GK
Deres ref.:
Prosjektnr.:
Tel. dir.: 22 99 11 90
E-post: gk@koro.no

VIDEOARKIV – UTREDNING. HØRINGSUTTALELSE

Vi har følgende synspunkter på utredningen – å bevare det flyktige:

Opgaver:

1. Utredningen argumenterer for at man bør prioritere "dagens videokunst" fremfor "den tidligere videokunsten". Det kan her være relevant å se på en annen "ny" kunstform – filmen – der erfaringene sier mye om hva som vil skje hvis man ikke restaurerer, bevarer og arkiverer mens det ennå er tid. Den tidlige filmhistorien er full av hull og tapte filmverk. Film som historiske dokument er relevante innenfor flere forskningsområder. Det er ingen grunn til å tro at ikke kunstfilmen vil være det samme. Hvis vi nå legger det historiske materialet til side til fordel for nåtidens, vil videokunsten som kunstgren risikere aldri å kunne dokumentere sin utvikling i nødvendig og ønsket grad i fremtiden. Forbindelsesleddet, utviklingsleddet eller utviklingstrinnet mellom tidligere eksperimentell film og kunstvideoene vil sannsynligvis bli tapt for alltid.
2. Nettverksbasert formidling: Mye av videokunsten som produseres er laget for multiskjermvisning. Den egner seg med andre ord ofte ikke for nettfremidling. Videokunsten trenger også andre etablerte visningssteder. Problemstillingen må også ses i sammenheng med spørsmål om organisering og lokalisering. På samme måte som historisk film har sitt cinematek må videokunsten ha permanente, tilpassede visningssteder. Organisatorisk er det derfor naturlig å legge ansvar for en kunstvideosamling til en institusjon som behersker utstillingens språk og teknikk.
3. Det er sannsynligvis interessekonflikt mellom bevaring/arkiv og formidling. Dette er to skilte fagfelt, og begge er ressurskrevende. Vi stiller derfor spørsmål ved forslaget om at arkiv og formidling må ses i sammenheng i organiseringen av videoarkivet. Det er essensielt at arkiv sørger for permanent og sikker oppbevaring av "originalen" og at denne ikke utsettes for slitasje. Arkivavdelingen bør få konsentrere seg om sin jobb uten hensyn til formidlingens krav til nykopiering og aktiv bruk. Det er neppe noe problem å besørge tilstrekkelig antall formidlingsmastere som det kan trekkes kopier av til formidlingsbruk i forbindelse med restaurering. Formidlingen bør ivaretas av egen fagavdeling.

KKD la nylig ut på høring utredning om nasjonalt artotek der et stort poeng nettopp var distribusjon av kunst innenfor nye media. Distribusjon av videokunst vil høre hjemme i det nye nasjonale artoteket dersom det besluttes opprettet.

4. Rettighetsproblematikken er et dilemma, selvfølgelig. Selv om teknikken gir mulighet for et uendelig antall eksemplarer, så er ikke det noe nytt i seg selv. Masseproduksjon av kunst har vært mulig i århundrer. Det bør ikke være teknologien som avgjør spørsmålet om eksklusivitet kontra antall. Retningslinjene for kunstvideo må trekkes i samforståelse mellom kunstnerorganisasjonene og de store samlingene/innkjøperne – museene. Spørsmålet avgjøres heller ikke i Norge alene.

Organisering:

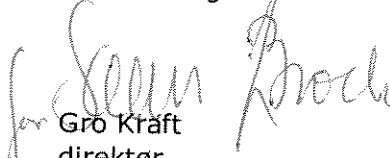
De norske filmorganisasjoner er, selv om de også ivaretar et kulturelt ansvar, en egen bransje der virksomheten er betinget av deres egen kommersielle industri. Politikken bak og bransjetenkingen er fremmed for kunstverdenen, selv om de i enkelte tilfeller har sammenfallende interesser og selv om kunstvideo enkelte ganger benytter filmens visnings- og distribusjonsnettverk.

Vi er temmelig overbevist om at dersom kunstvideoens arkiv og formidling legges til Filmens hus, vil videokunstens kunstneriske integritet lett kunne kompromitteres. Teknisk kompetanse og det faktum at Filmens hus har egnede lokaler er en altfor pragmatisk innfallsvinkel på et helt prinsipielt spørsmål: I hvilken verden hører kunstvideoen hjemme?

Vårt svar er at videokunsten hører hjemme i kunstverdenen, ikke filmverdenen. Vi vil derfor anbefale at det er blant kunstverdenens institusjoner man velger den som skal pålegges ansvaret. Nasjonalmuseet leverer i dag sitt arbeid i midlertidige lokaler, men har ikke mistet sin profesjonalitet av den grunn. Det er bare et tidsspørsmål før de får lokaler egnet til sine ansvarsområder. Som nasjonens museum er det langt mer naturlig at de har det nasjonale ansvaret for kunstvideoarkivet enn at filmbransjen har det.

Den beste løsningen vil kanskje likevel være å opprette en egen autonom institusjon som spesialiserer seg innenfor fagfeltet. Det nederlandske Montevideo virker som et naturlig utgangspunkt for søken etter og fordypning i ideelle løsninger før man trekker konklusjonene.

Med vennlig hilsen

Gro Kraft
direktør